

Seier for sårbar pasientgruppe

16. februar 2018 var en meget god dag for en gruppe sårbare pasienter som etter endringer i trygdesystemet 1. januar 2018 hadde mistet sine trygderettigheter. Etter press fra NTF og fagmiljøene gikk statsråd Bent Høie tilbake på kravet om dokumentert daglig bistand til munnstell for å kunne motta trygderefusjon.

Vi har stått på for å få omgjort denne regelendringen siden den ble lagt fram og er veldig glade på pasientenes vegne i dag, sier president i NTF, Camilla Hansen Steinum.

Føljetongen startet allerede i oktober 2017 da regjeringen Solberg la fram sitt forslag til statsbudsjett for 2018. Budsjettet kuttet i punkt 14 – *Sterkt nedsatt evne til egenomsorg hos personer som har varig sykdom eller varig nedsatt funksjonsevne*. Etter at Stortinget vedtok budsjettet 19. desember, lanserte HELFO sitt oppdaterte regelverk «Det gule heftet» (Regelverk og takster vedrørende stønad til dekning av utgifter til tannbehandling for 2018) 21. desember 2017. Et av kravene for å få refusjon etter punkt 14 var nå plutselig blitt at det måtte dokumenteres at pasienten har daglig bistand fra annen person til munnstell/kroppsstell. NTF tolket det slik at dette punktet i praksis ikke lenger kunne benyttes for noen pasientgrupper.

– Regelverksendringen snevret inn punktet i så stor grad at ingen pasienter som ikke allerede er dekket av et tilbud i Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT), kunne søke refusjon. Det førte til at en sårbar pasientgruppe plutselig sto uten rettigheter, sier Steinum.

Flere offentlige myndigheter har ansvar for og er involvert i utformingen og sanksjoneringen av trygderegelverket. Helse- og omsorgsdepartementet har overordnet ansvar for utforming

av regelverket. Helsedirektoratet (Hdir) forvalter refusjonsordningene og regelverket og har ansvar for å fortolke regelverket. Helfo, en etat under Hdir, forvalter stønadsordningene og utbetaler trygderefusjon. Finansieringen avgjøres av Stortinget, som i budsjettbehandlingen bestemmer hvor mye penger som bevilges til stønad til tannhelsetjenester.

NTF har av den grunn vært i kontinuerlig dialog med statsråd Høie, fagavdelingen i HOD, Helsedirektoratet, Helfo samt Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget om denne saken.

Særlig møtet med Høie 29. januar var en milepæl, hvor statsråden signaliserte et ønske om å se på kravet om dokumentasjon av bistand til daglig munnstell. Noen uker senere, 16. februar, kom altså bekreftelsen.

Presidenten mener gjennomslaget er et resultat av målrettet og strategisk godt arbeid.

– Vi la tidlig en plan for denne saken, og har fulgt den fram til mål. Den største utfordringen i denne saken har vært å gjøre den forståelig for beslutningstakerne, som kanskje ikke så konsekvensene av de endringene som ble gjort. Det var også helt avgjørende at vi sto samlet om et budskap. Ettersom saken er komplisert, var vi også overbevist om at dialog med beslutningstakerne var bedre enn stor medieoppmærksomhet. Saken var ikke tjent med misforståelser

NTFs president, Camilla Hansen Steinum, er glad for at helseministeren er gått tilbake på kravet om fremleggelse av dokumentasjon av daglig bistand til munnstell for å motta trygderefusjon. NTF er samtidig kritisk til at odontofobipasienter ikke lenger skal behandles i privat sektor. Foto: Kristin Aksnes.

og vinklinger som ikke hadde hold i virkeligheten, sier Steinum.

Odontofobipasientene skal nå behandles i TOO-tilbudet i den offentlige tannhelsetjenesten

Statsbudsjettet for 2018 stadfestet at pasienter med tannbehandlingsangst (odontofobi) skal behandles ved TOO-tilbudet (tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsofsatte og personer med odontofobi) i den offentlige tannhelsetjenesten. Pasientene har dermed ingen refusjonsmulighet etter punkt 14.

Avgjørelsen om å flytte pasientgruppen har skapt stor bekymring i tannhelse-Norge. President Steinum er også skeptisk.

– Jeg mener at man må kunne forvente at Stortinget har forsikret seg om at offentlig sektor er i stand til å ta imot denne pasientgruppen når man tar en slik avgjørelse. Vi er veldig usikre på om TOO-tilbudet er rustet til å håndtere hele denne pasientgruppen alene, til tross for de 20 millionene som er bevilget ekstra i budsjettet. Vi vet det allerede er lange ventelister flere steder i landet. Det trengs bedre finansiering og mer kompetanse om offentlig sektor skal kunne møte enda en stor og krevende pasientgruppe.

TOO-tilbudet administreres av fylkeskommunen og er en av flere pasi-

entgrupper den offentlige tannhelsetjenesten har ansvar for. NTF er bekymret for at det vil bli krevende for det offentlige å prioritere odontofobipasientene.

– Det er viktig at pasientenes rettigheter er forankret i lov eller forskrift for at disse gruppene skal bli prioritert og være sikre på å få den hjelpen de har krav på. Om statsråd Høie mener at disse pasientene kun skal behandles i Den offentlige tannhelsetjenesten, bør de sikres slik rett til nødvendig tannhelsehjelp enten ved en endring av lov om tannhelsetjenesten eller ved at den enkelte region/fylkeskommune gjør et lokalt vedtak om å innlemme denne pasientgruppen i tannhelsetjenestelovens § 1–3, sier Steinum.

Beslutningen om at odontofobipasientene ikke lenger skal behandles i pri-

vat sektor har vekket skarpe reaksjoner. NTF er også svært kritiske til dette.

– Etter NTFs mening er det svært uheldig at man nå ikke lenger vil utnytte den kompetansen som allerede er etablert i privat sektor, og som disse pasientene har behov for. Dette vil gi pasientene et dårligere tilbud enn det de har hatt til nå. Dette har vi tatt opp i alle møter vi har hatt på Stortinget og med helsemyndighetene. Vi vil følge saken tett videre, avslutter Steinum.

*Øyvind Berdal
Rådgiver, politisk kommunikasjon, NTF*